

Metody práce učitele

Vyučovací metody jsou specifickým způsobem činnosti učitele a žáka. Existují různé klasifikace vyučovacích metod. Např. podle subjektu vyučování je dělíme na metody kolektivního, skupinového a individuálního vyučování. Tradiční klasifikací vyučovacích metod je dělení podle fáze vyučovacího procesu. Ty si představíme blíže.

Metody podle fáze vyučovacího procesu

1. metody motivační;
2. metody výkladové;
3. metody fixační;
4. metody prověřovací;
5. metody hodnocení;
6. metody klasifikace.

1. Motivační metody – záměrné působení učitele na žáka, aby v něm probudil touhu po aktivním poznávání.

Dělí se na:

- *vstupní motivační metody* (rozhovor, vyprávění, příp. předvádění);
- *průběžné motivační metody* (didaktické hry, slovní doplňovačky, rébusy aj.).

2. Výkladové metody – dělíme je podle interakce na:

- *monologické* (vyprávění, vysvětlování, výklad, referát, školní přednáška);
- *dialogické* (rozhovor – typ dialogické problémové metody, aktivuje žáky, umožňuje zpětnou vazbu). Při řízeném rozhovoru dává učitel pokyny nebo otázky žákům – žáci na ně odpovídají. Ve volném rozhovoru může otázky klást i žák – učitel na ně odpovídá.

3. Fixační metody – *opakování vědomostí a jazyková cvičení*. Hlavním cílem je zapamatování učiva a uložení učiva do dlouhodobé paměti.

Opakování zařazujeme v těchto fázích:

- v přípravné části vyučovací hodiny;

- při procvičování nové látky;
- po ukončení tematického celku (komplexní opakování);
- v průběhu učebního procesu (průběžné opakování);
- na konci školního roku (souhrnné opakování);
- na začátku nového školního roku (opakuje se látka z předchozího šk. roku).

Procvičovat lze ve škole (společně / ve skupinách / jednotlivě; ústně/písemně) i doma.

Významným prostředkem procvičování je *algoritmus*.

Pozn. Algoritmus poznávání jazykových jevů = systém pravidel (postup), který umožňuje úspěšně vyřešit určitou úlohu. Na 1. stupni ZŠ využíváme např. algoritmický postup určování slovních druhů.

4. Prověřovací metody – jsou podkladem k hodnocení a klasifikaci. Prověřuje se jen učivo, které už bylo vyloženo a procvičeno.

Učitel prověřuje znalosti:

- *ústně*
- *písemně* – oprava se zapisuje do sešitů po společné analýze chyb.

5. Metody hodnocení – jsou motivačním činitelem pro žáky.

Hodnocení může být adresováno:

- celé třídě (v závěru každé vyučovací jednotky);
- skupině (po skončení práce ve skupinách);
- jednotlivcům.

6. Metody klasifikace – plní funkci *výchovnou* a *informativní*. Klasifikace je shrnující hodnocení vyjádřené klasifikačním stupněm.